

i nga kapu wai e rua. Ka whakareka ki te huka kotahi tepara punu e hoatu ia wha haora. He pai tonu te "miki" ki te miere. Ahakoa tere te heke o te wera, me takoto tonu te turoro mo nga rangi e wha i muri iho. I te wa e tihere ai te kiri, me pani te tinana ki te Camphorated Oil, ki te Salad Oil, ki te Olive Oil, *Kaua ki te Carbolic Oil* kei wareware ki te horoi i nga ringa ka paitini i roto i nga wiki e rua i muri iho, kia tino tupato nga matua. He wa ngoikore tena. Ko te wa tena e uru mai ai nga mate kino. Ka kaha rawa te mate me karanga he takuta. Otira ara tonu i te panga mai ka karanga i te takuta mehemea kei te tata mai kia koe.

WHARE-KARAKIA O TANGOIO.

KA maha nga tau o te Whare-karakia mo Tangoio e korerotia ana. He tokomaha tonu nga kaumatua e ora ana i te wa i whakatakotoria ai nga kaupapa korero mo taua whare. Kua matemate te nuinga o aua kaumatua, a ko nga morehu, kua wehewehe i nga whakahaere hou o muri nei. Ko nga kai-hapai o te Hahi i tenei wa, he hunga tamariki nei. Otira kei roto i o ratou hinengaro te wairua kaha o o ratou matua. Kei te whakaritea e nga tamariki nei, te ohaki a o ratou matua. E whitu rau pauna te moni i kohia haeretia i roto i te tekau tau, neke atu, ka taha nei. I tukuna mai tenei moni ki te Tari o te Pihopatanga i Nepia tiaki ai. Inaianei kua eke tenei moni ki te £900. Ko te utu mo te whare-karakia e oti katoa ai, tera e tae ki te £1,200.

Kei te mahia taua whare karakia inaianei. Kei te hangā ki te pereki.

Ko tetahi mea hou mo taua whare, ko te whakanohanga i te papa pounamu (greenstone) hei kohatu mo te kokonga. Ko te kohatu nei ka tata ki te 100 tau te maunga mai i runga waka i Arahura (Te Wai-pounamu) ki Kai-arero (Petane). Ko taua taonga no nga tipuna o Hami Tutu. I a ia e ora ana, ka tukuna atu e ia ki a Peneti, minita, tiaki ai, hei taonga mo te whare-karakia a te wa e ara ai. Ko te wahi rahi hoki o nga moni mo taua whare na Hami Tutu. Kua mate a Hami. Otira kei te ora tona wairua, a ko nga tumanako, me nga whakariterite a taua kaumatua, kei te whakatutukitia i tenei wa. Ko te whare nei, i kiia e Hami me whakaara hei pou whakamahara ki nga hoia Maori. pakeha o te takiwa ki Tangoio i uru ki te pakanga nui ka taha ake nei.

He hanga aroha nga whakariterite o te whare nei. Noreira ka inoi atu a Te Toa Takitini, kia Takitini hoki tatou o te motu hei manaaki i te tonga tapu ka timata nei. Taria mai nga panui.